

Qué veure a Blancafort

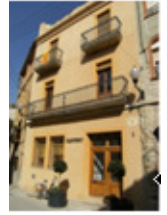
1 - Ajuntament de Blancafort - PLAÇA VELLA 5

Edifici entre mitgeres compost de planta baixa i dos pisos. El primer pis té una balconada continua i el segon pis dos balcons més petits.

El Consell de Blancafort deliberava al s. XIV a la Casa del Comú, que es trobava davant l'església, a la plaça Nova. Compartia estança amb l'hospital i no reunia unes mínimes condicions d'habitabilitat.

El 1901 l'ajuntament acordà el seu enderroc per evitar que el seu esfondrament pogués provocar alguna desgràcia i traslladaren les dependències municipals a una casa del raval de Rosselló. La Casa de la Vila va anar canviant de seu fins que el 1941 s'adquirí l'edifici actual. Per a la seva adquisició es concertà un crèdit hipotecari. Les obres del nou ajuntament s'inauguraren el 1944.

Fou reformat el 1973. El 1987 es va reformar el primer pis. El 2002 es va reformar el segon pis i la planta baixa.

1 - Forn "nou" de la vila Carrer Major, 3

Antic forn medieval, format per tres arcades de mig punt apuntades. Actualment s'hi localitza la seu del Centre Cultural de Blancafort

El forn "vell" de la vila és documentat ja al segle XVIII. En aquella època era situat al carrer d'Àngel Guimerà. El 1767 l'arquebisbe Joan Larios va donar permís perquè els baixos de l'hospital puguin fer de forn.

L'actual forn "nou", data de començaments del segle XVIII, i va funcionar fins el 1947.

1 - C. Major, 6

La façana actual conserva restes d'una porta formada per un arc de llinda, possiblement del segle XVII.

1 - C. Major, 9

La porta principal presenta una porta amb dovelles motllurades. El primer pis presenta un balcó continu amb barana de forja.

El 1819 hi vivia la família Civit. Al segle XIX hi vivia la família Sala.

Posteriorment va passar a mans de la Cooperativa Agrícola, que hi tenia les oficines, la sala del cafè i la sala de ball. També hi feien cinema.

Posteriorment es va convertir en la Llar de Jubilats i pensionistes de Blancafort. Actualment abandonat.

1 - C. Major, 12-14

Edifici entre mitgeres de grans dimensions (600 m²), compost per una planta baixa, un primer pis i golfes. A la planta baixa trobem dos portalades d'entrada i una porta més petita. Una de les dos portalades té un escut amb motius vegetals i amb la data de construcció en el seu interior (1798). En el primer pis hi trobem dos balconades, una més gran que l'altre. També podem destacar les finestres circulars de les golfes.

La família Minguella, originaria de Verdú, era una de les més importants de la vila durant els segles XVI a XVIII. Destaquen Josep A. de Minguella i Batlle, cavaller (s. XVIII) i el seu fill Antoni de Minguella i Virgili.

Aquest darrer va fer construir aquest casal; també va patrocinar les obres de la nova església i urbanitzà la zona coneguda com "la botigota".

2 - Voltes de la Plaça Vella

Arcades situades a la plaça Vella sota dos edificis cantoners. Els dos arcs són fets amb dovelles de pedra calcària blanca, formant un porxo a la part inferior dels edificis.

Antigament a la paret del porxo hi havia una capella. Avui els propietaris de la botiga l'han restaurada i han col·locat les imatges de sant Blai i sant Joan.

La plaça Vella era el centre neuràlgic de la vila des del segle XIII, quan és ja documentada la seva existència. Hi donaven tots els carrers de la vila. Al segle XVII es basteix la plaça Nova, que passa a ser el centre neuràlgic de la vila.

2 - Porxo de ca la Tallera PLAÇA VELLA, 6

Casa-pont entre mitgeres, composta per planta baixa i dos pisos superiors. La façana de la planta baixa conserva alguna de les pedres originals, així com l'arc dovellat de la casa-pont i una la portalada dovellada de l'entrada de l'edifici

2 - Pl. Vella, 08 Cantonada CARRER MAJOR, 28

3 - Carrer Rosselló, 1

Edifici entre mitgeres composta per planta baixa, primer pis i golfes. Es conserva la portalada d'entrada antiga, amb un arc de mig punt dovellat.

3 - C. Rosselló, 14

Edifici entre mitgeres compost de planta baixa i dos pisos superiors. La porta d'entrada a la casa conserva l'arc de mig punt dovellat.

4 - Carrer de Dalt, 21

Edifici entre mitgeres compost per planta baixa, un primer pis i golfes. La portalada d'entrada conserva l'arc de mig punt dovellat.

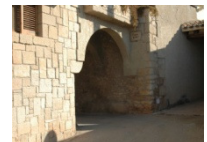
4 - Carrer de Dalt, 35

Edifici entre mitgeres de grans dimensions, compost per planta baixa, un primer pis i golfes. Conserva la portalada original, amb un arc de mig punt dovellat. A la clau de l'arc hi trobem les inicials "BA" i la data de construcció 1621

4 - Volta de cal Sala Carrer de Dalt

Volta feta a base de carreus, actualment arrebossada. Com a element original assenyalar que el sostre està format per lloses de pedra.

5 - Antic Cementiri Plaça Nova

L'actual Plaça Nova es troba ubicada damunt de l'antic cementiri de Blancafort

5 - Molí de Vent de Cal Sala Raval de la Plaça Nova

Adjacent al casc urbà de Blancafort, prop del camí de Pira i dins un espai unificat per una paret de tanca, hi ha un molí de vent amb les seves construccions complementàries: les basses per a la recollida de l'aigua i les conduccions del molí a les basses. Des del punt de vista constructiu, es tracta d'un espai unitari que englobaria el que seria un sistema tradicional d'aprofitament dels recursos hídrics subterranis: sistema d'extracció (el molí de vent), sistema d'emmagatzematge (les basses) i les conduccions (reaprofitades també per regar aquest espai d'horta.

La paret de tanca del conjunt és especialment interessant des del punt de vista cultural en el tram situat a la porta d'accés a la finca. Hom pot observar a ambdós costats de la porta diverses arrencades d'arcs que devien enllaçar les parets de tanca de l'hort amb la muralla exterior de la vila.

6 - Església de Santa Magdalena Plaça Mossèn Gaietà

La façana mira de centrar l'interès sobre la portalada. Es planteja un retaule arquitectònic amb dobles columnes exemptes sobre un important basament i un àtic precedit per una cornisa amb volutes, centrat per una fornícula.

Construcció de planta rectangular d'una nau amb capelles laterals entre contraforts (35 m. de llarg per 11 d'ample la nau i 17 les capelles). Adossades als contraforts pilastres i contrapilastres en un perfecte ordre corinti aguanten la volta de canó amb llunetes. L'estructura, malgrat la barroca volta de canó i l'ordre clàssic,

resulta la més tradicional del gòtic català degut sobretot a l'esveltesa i amplària de la nau. Les capelles laterals són molt poc fondes i són molt baixes. Al peu de la nau, ocupant el primer tram,

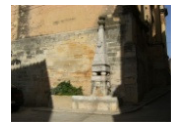

el cor elevat sobre una volta rebaixada, el campanar i el baptisteri. El frontispici i tot ell de pedra picada, compensant amb el campanar, és magnífic i d'un disseny clàssic molt acurat: dos parells de pilastres formant dos pisos suporten un frontó triangular de tota l'amplada de la nau. Centrant la composició l'esvelta porta de punt rodó és flanquejada per dos parells de columnes estriades i amb pedestals i frontó curvilini trencat. El campanar, tot de pedra, emergeix molt massís adossat a l'angle dret formant torre vuitavada amb vuit finestrals. Al primer tram de la nau, començant pels peus, hi ha un cor elevat sobre una volta rebaixada. Al costat dret de la porta d'entrada hi ha el campanar i, al costat esquerra hi ha el baptisteri. Al costat esquerra del presbiteri (epístola) s'eixampla l'església per donar cabuda a la sagristia nova i a l'altar del Sagrat Cor.

De la primitiva església romànica, situada davant l'actual, se'n té notícia el 1279-80. Al final del s. XV la parròquia era de col·lació del plebà de Montblanc. L'adscriví, en instituir la plebania de Montblanc el 1299 l'arquebisbe Roderic Tello, per tal de dotar la dignitat montblanquina d'un coixí jurídic i econòmic que li conferís autoritat i prestigi. Lluís Gili, diaca de la seu de Tarragona, a instàncies del seu cosí, el mercader blancafortí Llorenç Girona, consultà a Roma la possibilitat que el capellà de Blancafort pogués quedar-se la meitat de la primícia que percebia el plebà. Les gestions degueren fructificar i l'arquebisbe Joan Terès Borrull (1587-1603) decretà que el rector i el plebà compartissin la primícia. A mitjan s. XVII els jurats de Blancafort contractaren els serveis de l'escultor de Piera Pere March perquè els fes un retaule per a l'altar major i així mateix fou encarregada la construcció d'una capella dedicada a la Mare de Déu del Roser al mestre d'obres solsoní Vicenç Rossés pel preu de 90 lliures. El 27 de juny de 1684 es fundà el benefici del Rosari, dotat amb una finca als Gorchs. El 1720 es fundà un segon benefici dedicat a Sant Joan Baptista. La contracta per construir el temple fou signada el 3 de juny de 1793. Fou pactada entre la vila i els mestres de cases Pere Joan Abelló d'Almoster i Aleix Thomàs de l'Espluga de Francolí. Per finançar-la fou imposat 1/20 de les collites a tot el poble però una part important fou costejada pel cavaller Josep Anton Minguella. El 1804 el canonge de la catedral de Lleida, Dr. Manuel de Villar, autenticà la relíquia del beat Jeroni Emilià, que es venerava en un reliquiari de fusta daurada juntament amb les de sant Vicenç, santa Rufina i sant Ignasi de Loiola. El 1811 fou cremada per les tropes franceses del general Suchet. L'any 1980 es procedí a la restauració de la teulada gran i del campanar, malmès per un llamp, essent rector mn. Josep M. Serra. L'any 1984 s'arreglaren algunes capelles i les sagristies i també es pintà i s'arreglà tot l'enllumenat de l'església mercès a subvencions de la Diputació de Tarragona i de la Generalitat.

7 - Font pública Plaça Mossèn Gaietà cantonada carrer Jaume I

Font composta per dos cossos. La font té tres brocs i la piràmide superior està coronada per una cràtera. En la cara principal de la piràmide hi trobem un escut amb la data de construcció "1873"

7 - Casa Virgili (Cal militar) Pl. Mossèn Gaietà, 2 amb Carrer de Dalt

Edifici entre mitgeres compost per planta baixa, i dos pisos superiors. La façana la trobem pintada i amb decoració mitjançant rajoles verdes vidrades amb motius florals. Les obertures presenten arcuacions fetes amb maons.

Casa reedificada el 1914 per Pere Virgili Saumell, militar resident a Barcelona. Encarregà el projecte a l'urbanista barceloní Ricard Giralt Casadesús (1884-1970). Arreglada el 1971 i tornada a reformar el 2004.

7 - Pl. Mossèn Gaietà, 3

Edifici cantoner compost per una planta baixa i dos pisos superiors. La planta baixa està formada per un porxo cantoner cobert per un embigat de fusta. En aquest porxo s'hi troba la portalada d'entrada, feta de pedra i amb la data de construcció al centre de l'arc.

Casa habitada, al segle XVIII i XIX per la família Saumell. La casa havia tingut antigament un forn de pa.

8 - Castell de Blancafort Carrer del Castell

Sembla que el castell només devia ésser una simple torre, de la qual no resta cap vestigi visible, i tan sols ha quedat el seu record en el topònim de l'indret que ocupava, anomenat "la Torre".

Actualment es conserven algunes arcades adossades als edificis actuals. Aquestes arcades són fetes amb dovelles y lleugerament apuntades. També es conserven alguns carreus originals en les cantonades dels nous edificis.

El lloc de Blancafort (possible disseminat als peus del Tallat) figurava esmentat tardanament en les escriptures medievals, tot i que és probable que ja tingués un petit nucli habitat a mitjan

segle XII. Una de les primeres mencions documentals on figura el castell de Blancafort data de l'any 1207, en una escriptura per la qual Arnau de Fitor i Pere Romeu donaren al monestir de Poblet un cens anual de 2 sous sobre les cases que Pere Drula tenia en el terme del "castro Blancafort". Tanmateix, al llarg de la Baixa Edat Mitjana, el lloc amb el seu castell romangueren sota la sobirania de la monarquia, tot formant part de la batllia de Montblanc i consta que l'any 1359 tenia 66 focs. Posteriorment, el 1387, quan el rei Joan I creà el Ducat de Montblanc a favor del seu germà Martí, Blancafort passà a formar part d'aquesta circumscripció territorial i els seus habitants hagueren de participar econòmicament, malgrat les protestes, en la construcció de les muralles de Montblanc. Respecte al seu castell, hom sap que l'any 1439 n'era batlle Jaume Gilart, el qual s'adreçà als consellers barcelonins sobre la qüestió del trànsit de bestiar per les terres del poble. Al segle XVIII els vilatans de Blancafort satisfieien delmes a la vila de Montblanc, al seu castlà, a la mitra de Tarragona i al monestir de Vallbona de les Monges, tot i que estaven sota jurisdicció reial

9 - Mur de la vila Carrer Ponent, 4

La muralla envoltava tot el nucli antic del poble. Estava feta de reble i maçoneria. El clos tenia cinc portals (de la Bassa, al camí de Montblanc; Pira; del Portell, al camí de Solivella; del Pou, al camí de l'Espluga de Francolí; el del Portalet, al camí de la coma del Pou).

Actualment se'n poden veure restes en aquest punt, on estava situada una de les torres de l'antiga muralla medieval del poble. Actualment s'hi localitza una font moderna.

El mur o muralla va ser bastit en temps de Pere III, coincidint amb les guerres contra Castella. El 1606 es documenta encara la seva existència.

Va començar a ser enderrocada a partir del segle XVIII i algunes parets s'aprofitaren per fer-hi cases.

10 - Antic hospital, forn "vell " i escorxador Carrer Àngel Guimerà, 8

Edifici molt reformat. En l'actualitat l'únic element susceptible d'haver estat part de l'antic hospital és la cantonada de pedra.

L'edifici va funcionar com a hospital entre els segles XIII i XVIII. El 1620 l'administrador era Antoni Puig, de Forès.

El 1767 Joan Larios, arquebisbe de Tarragona, va donar permís perquè als baixos de l'hospital puguin fer el forn de la vila, conegut com a Forn Vell

Consta que el 1800 aquest va ser arrendat a Pau Llurba Guitart i el 1802 a Gregori Prats.

Va funcionar com a forn de la vila entre els segles XVIII i XIX. Essent conegut com a "forn vell" per diferenciar-lo del "forn nou" que hi havia al carrer Major.

Posteriorment va fer funcions d'escorxador municipal fins a començaments del segle XX. El 1914 es documenta el seu arrendament per matar bous i porcs.

10 - Volta del carrer Àngel Guimerà Cruïlla amb Jaume I

Volta de carreus sobre la qual s'ha bastit un habitatge.

Antigament aquest carrer era conegut amb el nom de carrer del Pou, ja que al seu extrem es trobava el Pou de la Vila, actualment enrunat.

11 - Carrer Almirall, 6

Edifici entre mitgeres compost per planta baixa i dos pisos superiors. La porta d'entrada conserva el dintell de fusta i els dos laterals de pedra tallada. Al dintell de fusta hi trobem una creu perfilada i la data de construcció "1774" Reformada el 1972.

12 - Antics safareigs públics Carrer del Portal, 8

Els safareigs del poble constaven de tres basses tancades en un recinte. Dues eren per rentar i esbandir la roba, mentre que la tercera era per a la roba dels malalts.

Part dels mateixos foren traslladats a la Plaça Nova. Actualment, el solar està destinat a la construcció d'un edifici destinat a diverses entitats socials del poble.

Foren construïts l'any 1928 i van estar en funcionament fins a finals dels anys 1950. El 1992, quan estaven en estat d'abandó total, les columnes es van traslladar a la Plaça Nova. El 2008 el que quedava va ser enderrocat a fi de bastir-hi un edifici de serveis municipals.

12 - Volta del carrer Portalet Carrer Portalet, 18

Arcada de mig punt conservada a la façana de l'edifici cantoner del Carrer Portalet. També es conserven els carreus de l'antic edifici en una cantonada de la casa.

13 - Antiga claveguera Plaça dels Arbres

Es tracta de l'antiga claveguera del poble. La seva funció era evacuar les aigües residuals cap a l'exterior del poble. De fet, l'actual sortida de la claveguera es troba en un camp de conreu ubicat a l'oest de la vila.

La claveguera va ser construïda amb motiu de la portada d'aigües a la vila a la segona meitat del segle XIX.

13 - Font de la Plaça dels Arbres Plaça dels Arbres

Font pública composta per dos cossos. Té quatre brocs i una piràmide coronada per una cràtera. Tota la font està feta de pedra. En una de les seves cares hi trobem un escut amb la data de construcció "Año 1874"

El 1860 l'alcalde Josep Saumell Estradé llançà la idea d'aixecar una font a la plaça dels Arbres que portés l'aigua de la partida del Reguer. Les canelles començaren a rajar el 1874. A la font s'afegí, el 1930, un abeurador circular de més capacitat que evitava que l'aigua sobrera enfangués el passeig.

13 - Celler Vell o "Sindicat dels Rics" Plaça dels Arbres, 11

El Centre Agrícola va ser fundat l'any 1904 i es va fusionar amb el Sindicat de Vinyaters el 1936.

Edifici entre mitgeres compost per dos naus amb cobertes a doble vessant. La façana conserva les finestres originals a la part superior de l'edifici.

14 - Antic Sindicat Agrícola RAVAL DE ROSSELLÓ, 23

Edifici entre mitgeres compost per planta baixa i dos pisos. A la planta baixa hi trobem tres portes, una central més gran amb una arcada de pedra, on apareix un escut amb la data de construcció, i dos portes laterals més petites.

El primer pis té tres balconades amb forja (la central és més gran que les laterals). A la forja dels balcons hi trobem les inicials "RP".

La façana conserva fragments dels esgrafiats originals.

Antiga seu del "Sindicat de Dalt" i actualment seu de la Cooperativa Agrícola.

Aquesta institució és fruit de la fusió que l'any 1936 va tenir lloc entre el Centre Agrícola (Sindicat de Dalt, 1904) i el Sindicat de Vinyaters (Sindicat de Baix, 1896). L'entitat resultant va ser nomenada Cooperativa Agrícola.

15 - Carrer Prim, 16

Edifici entre mitgeres compost de planta baixa i pis. L'element interessant el constitueix la porta. I concretament la llinda de la porta. Està composta per una única llosa de pedra on s'hi pot veure gravada la data "1854" al costat d'un martell gravat. Aquesta eina faria al·lusió al ofici del propietari, possiblement un ferrer.

16 - Cooperativa Agrícola, "Sindicat dels Pobres" Plaça del Sindicat, 1

Edifici cantoner compost per dos naus de grans dimensions amb teulada a doble vessant. Té l'estructura típica de les cooperatives rurals, amb dos grans portes d'entrada i finestres a la zona més elevada. Les finestres estan fetes amb maons que formen petits arcs apuntats. Damunt de les finestres hi trobem les lletres "SCAB".

Celler cooperatiu del societat de Blancafort. La "Sociedad de Trabajadores Agrícolas de Blancafort" es constituí el 1896. L'any 1904 redactà uns nous estatuts i esdevingué "Societat cooperativa de Blancafort". Tenia la seu social a cal Carlet, al raval de Rosselló. L'any 1911 adquirí un terreny del costat per construir-hi el celler cooperatiu. Bastiren la primera nau el mateix any els propis socis. Amb l'increment del nombre de socis, dos anys més tard, l'ampliaren amb una altra nau. Finalment l'any 1958 s'amplià novament amb una tercera nau.

17 - Mina d'aigua PARTIDA MALLOL

Mina que recull les aigües de la partida del Reguer a fi de portar-les a la vila. Està formada per un túnel de totxanes amb una coberta de volta de canó. La porta d'entrada està feta amb una arcada de mig punt d'una sola peça. En el recorregut de l'aigua de la mina al poble hi ha 10 pous que servien per escurar-la quan es produïen ensulsiades. Actualment estan en desús.

Enllaç Google Maps: <https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1yWxqrJ3VXfaB-bZiZL40bLpkBlhQCQk&usp=sharing>

Llocs consultats: <http://www.blancafort.altanet.org/>; <http://www.poblesdecatalunya.cat/>; <http://patrimoni.serviconca.org/>; <https://www.diputaciodeltarragona.cat/> i altres webs i blocs d'ús públic.

